Nibud: Meer huishoudens komen moeilijk rond
Zorgen over eigen financiële situatie nemen toe

Bijna 40 procent van de huishoudens in Nederland komt moeilijk rond en een derde maakt zich vrijwel altijd zorgen over de eigen financiële situatie. Dit blijkt uit het onderzoek *Geldzaken in de praktijk 2026* van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). Onder jongvolwassenen en huishoudens met een laag inkomen zijn de percentages van moeilijk rondkomen aanzienlijk hoger, respectievelijk 54 en 62 procent. 'Door de jaren heen zien we dat meer jongvolwassenen moeilijk kunnen rondkomen. Daarnaast zien we grote verschillen tussen huurders en kopers en mensen met een vast en met een wisselend inkomen,' zegt Nibud-directeur Mattias Gijsbertsen. 'De positieve trend die we in 2024 nog zagen, lijkt voorbij te zijn.'

Minder positief dan in 2024

Het aandeel huishoudens dat moeilijk rondkomt, is met 6 procentpunt gestegen, van 32 naar 38 procent. Onder jongvolwassenen van 18 tot en met 30 jaar is het aandeel dat moeite heeft met rondkomen gestegen van 40 naar 54 procent. Stijgende uitgaven, hoge vaste lasten en een inkomen dat daarbij achterblijft, zijn voor veel mensen de reden dat zij moeite hebben met rondkomen. Ten opzichte van 2024 maken meer mensen zich dan ook zorgen over hun financiële situatie, toen was dat 27 procent en nu 33 procent. Onder meer maatschappelijke ontwikkelingen en geopolitieke spanningen zijn hiervan de oorzaak.

Dat het niet bij zorgen blijft, blijkt uit het feit dat betalingsproblemen vaker voorkomen. Een kwart van de huishoudens geeft aan dat zij dit jaar rekeningen niet hebben kunnen betalen. Twee jaar geleden was dat nog 17 procent. Gijsbertsen: 'Mensen hebben vaker moeite met het betalen van de boodschappen. De vaste lasten worden betaald, maar andere uitgaven worden vermeden, uitgesteld of aangepast.'

Weinig buffer

Huishoudens die makkelijk rondkomen, kunnen hun spaargeld aanspreken als ze krap zitten. Tegelijkertijd hebben veel huishoudens het gevoel dat zij niet genoeg geld achter de hand hebben. 'Dat gevoel klopt wel, want bijna een derde van de huishoudens heeft € 2.500 of minder op de spaarrekening en bijna een kwart heeft zelfs minder dan € 1.000. Daar kan je niet veel klappen mee opvangen,' aldus Gijsbertsen. Ook hier komen verschillen tot uiting: vooral jongvolwassenen, huishoudens met een laag of wisselend inkomen, huurders en mensen met een uitkering hebben een kleine of geen buffer.

Onzeker over de toekomst

De onzekerheid over de ontwikkelingen in de nabije toekomst speelt een rol in de manier waarop huishoudens hun financiële positie ervaren. Het gaat dan niet alleen om de uitgaven, maar ook om de stabiliteit van de inkomsten.

Weinig geld achter de hand versterkt de zorgen voor de toekomst. Bijna de helft van de huishoudens is onzeker over de vraag of zij na een ingrijpende gebeurtenis (zoals een scheiding, arbeidsongeschiktheid of faillissement) nog wel rond kunnen komen. Als het gaat om dit soort life-events voelen veel huishoudens zich hier financieel niet op voorbereid.

Kwetsbare groepen

'Twee jaar geleden zagen we een stijgende lijn, er waren meer huishoudens die makkelijk konden rondkomen, maar ook toen bleven jongvolwassenen, huurders en mensen met een laag en/of wisselend inkomen achter,' zegt Gijsbertsen. 'Die stijgende lijn is nu omgeslagen en de huishoudens die het toen moeilijk hadden, hebben het nu nog

moeilijker gekregen. Ze zijn financieel kwetsbaar en de zorgen die zij hebben, moeten we serieus nemen. Er liggen grote vraagstukken, die niet alleen gaan over inkomen, maar juist ook over de uitgavenkant, zoals hoge vaste lasten waar mensen geen invloed op hebben. Als je weinig tot niets aan verduurzaming kan doen, je een hoge huur hebt of hoge zorgkosten, kan je klem komen te zitten. De urgente vraag is met welke structurele oplossingen huishoudens hieruit kunnen gaan komen.'

Achtergronden bij het onderzoek
Voor het onderzoek Geldzaken in de praktijk 2026 zijn 2.515 Nederlanders in de leeftijd van 18 tot en met 75 jaar ondervraagd via een online vragenlijst. De respondenten zijn geworven via panel Dynata. Het onderzoek is representatief naar geslacht en leeftijd.

Geldzaken in de praktijk is een terugkerend onderzoek van het Nibud, waarmee de financiële situatie van Nederlandse huishoudens in kaart wordt gebracht. Het onderzoek richt zich onder meer op inkomen, uitgaven, rondkomen en financieel gedrag. Door een vaste set vragen te herhalen, kunnen ontwikkelingen in de tijd worden gevolgd en vergeleken met eerdere metingen. In de analyses is gekeken naar verschillen tussen groepen, zoals naar leeftijd, huishoudsituatie, woonsituatie, en inkomen. Waar relevant zijn uitkomsten vergeleken met eerdere edities van het onderzoek.